



Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Česká Lípa 9. 5. 2011
č.j. SRS 036990/2011

Oblastní odbor SRS
Pražská 765
440 01 Louny

Zpráva č. 8 Oblastního odboru Louny o výskytu škodlivých organismů a poruch za období 16. 5. - 22. 5. 2011

1. Počasí

Postupné zvyšování teplot na letní úroveň. Koncem období dosahovala denní maxima cca 25–27 °C. Noční minima dosahovala přes 10 °C. Od poloviny období místní srážky z přeháněk a bouřek, úhrn srážek je velmi rozdílný. Všeobecně trvá srážkový deficit.



2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Pozorování potvrzují rozsah poškození kulturních plodin pozdními mrazíky, uvedený v předchozí zprávě č. 7 OBO Louny o výskytu šo a poruch, nově je potvrzeno i silné poškození sazenic dubu a buku a střední poškození přírůstků sazenic smrků v některých lesních školkách. Na polích začíná první seč vojtěšky, sběr raných odrůd jahod. Dokončuje se zavádění chmele. Pokračuje se v ošetřování obilovin a řepky fungicidy proti houbovým chorobám a podle potřeby i insekticidními přípravky. Pokračuje se v postemergentním ošetřování herbicidy v cukrovce, slunečnici a kukuřici.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 37-55 BBCH)

Střední výskyt **světle hnědé skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*)** byl pozorován v okrese Děčín (Stará Oleška a Dobruška, 18. 5.).

Fungicidní ošetření se obvykle provádí v kombinaci proti komplexu listových chorob v období metání. Ošetřují se porosty, které mají skvrny choroby na horních třech listech v množství více jak 5% zasažených listů. Hodnotí se 20 rostlin při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny).

Objevují se nové výskyty **padlí travního (*Erysiphe graminis* f. sp. *Tritici*)** ve slabé intenzitě v okresech Liberec (Svijany, 17. 5.) a Jablonec nad Nisou (Odolenovice, Jenišovice, 17. 5.).

Chemickou ochranu provádíme především od končícího odnožování až po plný vývin posledního listu (fáze 29-39 DC), jestliže většina odnoží má výskyt padlí na některém z horních tří listů. Čím dříve je napadení, tím větší je riziko škod. Fungicidní ošetření se obvykle provádí v kombinaci proti komplexu listových chorob. Je třeba střídat skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogena

Střední výskyt **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** byl pozorován v okrese Louny (Čeradice, 19. 5.).



Chemická ochrana se doporučuje při výskytu 3 a více jedinců na 100 smyků. Je třeba střídat insekticidy s různým mechanismem účinku za účelem předejití vzniku rezistence.

První výskyty **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** byly pozorovány, ve slabé intenzitě, v okrese Jablonec nad Nisou (Jenišovice 17. 5.).

JEČMEN JARNÍ (RF 22-37 BBCH)

První výskyt **sít'ovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** v okrese Louny (Židovice, 18. 5.).

První výskyt larev **kohoutků (*Oulema spp.*)** byl pozorován v okrese Litoměřice (Račíněves, 16. 5.).

Larvy jsou škodlivější než dospělci. Napadené rostliny špatně metají a předčasně dozrávají. Jarní obilniny jsou k napadení citlivější než ozimé. Podle ŠEDIVÉHO 4-10 larev v průměru na stéblo ozimé pšenice může způsobit 18-26% ztráty na výnosu.

Pšenice, ječmen a žito se ošetřují při výskytu více než 0,6 vajíček a larev na stéblo, porosty ovsa s více než 0,7 vajíček a larev na stéblo. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vylíhlých více jak 50 % larev.

LUSKOVINY

HRÁCH (RF 35 BBCH)

V okrese Litoměřice (Račíněves, 16. 5.) byl pozorován první výskyt okřídlených mšic **kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)**.

Včasná ochrana hrachu před mšicemi snižuje výskyt viróz až o 50%. Hodnotí se na 10 místech po 10 rostlinách. Mšice se z každé rostliny oklepou na bílý papír a spočítají.

Ošetření je účelné kdykoliv v průběhu vývoje rostlin při výskytu 3-5 mšic v průměru na jednu rostlinu. Přednostně mají být ošetřeny návětrné okraje porostů.

OLEJNINY

REPKA OZIMÁ (RF 59-69 BBCH)

Na většině lokalit se v květenství nevyvíjí část šešulí po **poškození mrazem** ze 4. 5. - 5. 5. 2011.

Na listech zjištěn střední výskyt **fomového černání stonku řepky (*Leptosphaeria maculans*)** v okrese Liberec (Svijanský Újezd, 17. 5.).

Proti tomuto patogenu je v současné době přímá ochrana bezpředmětná.

Zjištěn střední výskyt **krytonosce šešulového (*Ceutorhynchus obstrictus*)** v okresech Liberec (Chrastava, 16. 5.) a Louny (Židovice 19. 5.).

Střední výskyt **bejlomorky kapustové (*Dasyneura brassicae*)** byl pozorován v okrese Louny (Židovice, Žatec, 19. 5.), na lokalitě Žatec již ve druhém období.

Chemická ochrana proti šešulovým škůdcům se provádí dle růstové fáze a prahu škodlivosti: do BBCH 60 - práh škodlivosti 1 brouk/1 rostlina

od BBCH 60 - práh škodlivosti při nízkém výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk/1 rostlina, při silném výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk/2 rostliny.

HOŘČICE BÍLÁ (RF 19 BBCH)

Potrhané listy po **poškození kroupami** v okrese Louny (Lubenec, 17. 5.).

SLUNEČNICE (RF 15 BBCH)

První výskyt **mšice makové (*Aphis fabae*)** byl pozorován v okrese Litoměřice (Nížebohy, 16. 5.).



OKOPANINY:

BRAMBORY (RF 15-39 BBCH)

Střední výskyt imág mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*) byl pozorován v okrese Ústí nad Labem (Svádov, 19. 5.) a první výskyt imág byl pozorován v okrese Litoměřice (Libotenice, 19. 5.).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

CUKROVKA (RF 16-17 BBCH)

Přes velký srážkový deficit je většina porostů vyrovnaných i dobře zapojených.

První výskyty létavic mšice makové (*Aphis fabae*) pozorovány v okrese Litoměřice (Černouček, 16. 5., Bříza, 17. 5. a Litoměřice, 19. 5.).

Zjištěn první slabý výskyt bezkřídlých jedinců mšice broskvoňové (*Myzus persicae*) v okrese Liberec (Svijanský Újezd, Svijany 17. 5.).

CHMEL (RF 26-32 BBCH)

Pozorován první výskyt okřídlených dospělců mšice chmelové (*Phorodon humuli*) v okrese Česká Lípa (Blíževedly 19. 5.) a v okrese Litoměřice (Vědomice, 17. 5., Siřejovice a Soběnice, 19.5.). Na lokalitě Soběnice zjištěn i první výskyt larev mšice chmelové.

Při přemnožení působí zasychání listů chmele a chmelových šištic. Zasychání a odumírání vzrostného vrcholu a výhonů. Důsledkem je snižování asimilační plochy a znehodnocení chmelových šištic. Oslabování rostlin. Výnosové ztráty 1-10%. Přenos virůz.

Je vhodná průběžná chemická ochrana, vždy na začátku tvorby kolonií larev mšic na rostlinách chmele (na spodní straně mladých, často nerozvitých listů, zejména na návětrné straně rostlin).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 67-72 BCH)

V okrese Louny zjištěny první slabé výskyty strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*), mšice makové (*Aphis fabae*), mšice jabloňové (*Aphidula pomi*), a zobonosky ovocné (*Rhynchites bakchus*).

První slabý výskyt obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*) byl pozorován v okrese Děčín (Libverda, 17. 5.).

První výskyt obaleče zimolezového (*Adophyes orana*) byl pozorován v okrese Litoměřice (Dobříň, 16. 5.).

Peckoviny

BROSKVNĚ (RF 72 BBCH)

První výskyt kadeřavosti broskvoně (*Taphrina deformans*) v okrese Litoměřice (Židovice, 17. 5.).

Za příznivých podmínek pro infekce může dojít k napadení a zničení převážné části listů a k významnému poškození letorostů. Následně opadávají malé plody. V důsledku redukce listové plochy dochází k nepříznivému ovlivnění diferenciaci květů. Dřevní části silně poškozených stromů hůře vyžívají a mohou být poškozeny při přezimování.

Základní je ošetření v období nalévání pupenů. K tomuto prvnímu a základnímu ošetření jsou nejvhodnější měďnaté fungicidy. Vykazují vysokou účinnost a současně omezují napadení dřevních částí bakteriemi z rodu *Pseudomonas* a houbami, především z rodu *Leucostoma*. Dojde-li však po vyrašení k ochlazení, které zpomalí počáteční vývoj hostitele a prodlouží infekční období, je nutno ošetření podle potřeby 1-2x opakovat v intervalu 7-10 (14 dní). Pozdější ošetření než v období těsně před květem je v našich podmínkách zcela zbytečné.



TŘEŠEŇ (RF 72 BBCH)

Silný nálet **vtule třešňové (*Rhagoletis cerasi*)** byl pozorován v okrese Litoměřice (Slatina 16. 5.).

Ošetření proti imágům vtule třešňové je signalizováno v době zvýšeného náletu imág na tyto fólie a ošetření proti vajíčkům a larvám se signalizuje v době maxima vykladení vajíček nebo na začátku líhnutí larev, tj. asi 14-17 dní po začátku výletu imág, udržuje-li se maximální teplota nad 17 °C. Poklesne-li teplota pod tuto hranici, oddálí se ošetření o počet dní s nižší maximální teplotou. Použijí se larvicidní a ovicidní přípravky za předpokladu přesného dodržení ochranných lhůt. Ošetření insekticidem s hloubkovým účinkem se provede pouze při zjištění nejméně 2 vajíček a larev na 100 náhodně odebraných plodů (nepočítat prázdné vpichy do plodů bez vajíček).

VIŠEŇ (RF 69-71 BBCH)

Zjištěn první, slabý, výskyt kolonií **mšice třešňové (*Myzus cerasi*)** v okrese Liberec (Pěčín, 17. 5.).

OKRASNÉ ROSTLINY A DŘEVINY

LÍPA SRDČITÁ

V okrese Děčín (Bynovec) bylo zjištěno a oznámeno pracovníky CHKO Labské pískovce podezření na poškození mladých stromků úletem přípravku na ochranu rostlin, výsadba na podzim 2009. Na místě diagnostikováno poškození a uvadání listů vlivem sucha a částečné poškození kořenového systému okusem hlodavců.

Za Oblastní odbor Louny zpracoval: Luboš Pomichálek